

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΧΗΜΕΙΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025

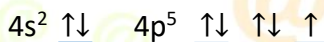
ΘΕΜΑ Α

A1. (γ) Δεν γνωρίζουμε το pH του διαλύματος HCOOH, με το οποίο γίνεται η ανάμειξη, ώστε να βγάλουμε συμπέρασμα.

A2. (β) $\text{CH}_3\text{CH}_2(\text{OH})\text{CH}_3 + 4\text{I}_2 + 6\text{NaOH} \rightarrow \text{CH}_3\text{COONa} + \text{CHI}_3 + 5\text{NaI} + 5\text{H}_2\text{O}$

A3. (β) Η σταθερά ταχύτητας k δεν μεταβάλλεται όταν μεταβάλλονται οι συγκεντρώσεις των αντιδρώντων (με προσθήκη ή αφαίρεση mol υπό σταθερό όγκο).

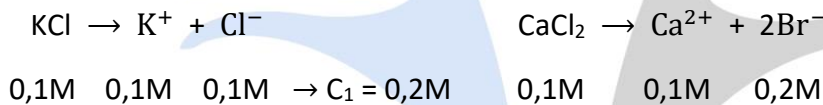
A4. (α) $\text{A}^{2+}: 2s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^5 \rightarrow \text{A}: 2s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^6 5s^1$

A5. (β) Έχει μικρότερη πρότυπη ενθαλπία σχηματισμού.

ΘΕΜΑ Β

B1. α) (Λ) Ουδέτερα διαλύματα: έχουν ίδιο pH = 7 (25°C) αλλά δεν είναι ισοτονικά:

$\cdot C_2 = 0,3M \neq C_1 \Rightarrow \Pi_2 \neq \Pi_1.$

β) (Λ) Δεν υπάρχει αέριο αντιδρών και συνεπώς η μεταβολή της πίεσης δεν επηρεάζει την ταχύτητα.

γ) (Λ) Στα H_3O^+ εμφανίζεται Ε.Κ.Ι.

δ) (Λ) Η ενέργεια ενεργοποίησης της αντίστροφης μειώνεται κατά το ίδιο ποσό, όχι κατά το ίδιο ποσοστό. Αναφέρεται σε διαφορετική αρχική ενέργεια ενεργοποίησης.

B2. α) Συμπύκνωση: $C_1V_1 = C_2V_2 \Rightarrow C_1V_1 = C_2 \frac{V_1}{10} \Rightarrow C_2 = 10C_1$

1^η περίπτωση: το οξύ HA είναι ισχυρό ($\text{HA} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{A}^- + \text{H}_3\text{O}^+$)

$$[\text{H}_3\text{O}^+]_2 = C_2 = 10C_1 = 10[\text{H}_3\text{O}^+]_1 \Rightarrow -\log[\text{H}_3\text{O}^+]_2 = -\log 10[\text{H}_3\text{O}^+]_1 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{pH}_2 = -\log[\text{H}_3\text{O}^+]_1 - \log 10 \Rightarrow \text{pH}_2 = \text{pH}_1 - 1 \text{ (απορρίπτεται)}$$

2^η περίπτωση: το οξύ HA είναι ασθενές ((M) $\text{HA} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{A}^- + \text{H}_3\text{O}^+$)

$$[\text{H}_3\text{O}^+]_2 = \sqrt{K_a \cdot C_2} = \sqrt{K_a \cdot 10C_1} = \sqrt{10} \sqrt{K_a \cdot C_1} = \sqrt{10} [\text{H}_3\text{O}^+]_1 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -\log[\text{H}_3\text{O}^+]_2 = -\log \sqrt{10} [\text{H}_3\text{O}^+]_1 \Rightarrow \text{pH}_2 = -\log[\text{H}_3\text{O}^+]_1 - \log \sqrt{10} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{pH}_2 = \text{pH}_1 - \log 10^{\frac{1}{2}} = \text{pH}_1 - \frac{1}{2} \log 10 = \text{pH}_1 - \frac{1}{2} = \text{pH}_1 - 0,5 \text{ (δεκτό)}$$

Τελικά: HA ασθενές οξύ.

β) Αραίωση: $n = \text{σταθ.}, V \uparrow \Rightarrow C = \frac{n}{V} \downarrow$

· Ισχύει: $[\text{H}_3\text{O}^+] = \sqrt{K_a \cdot C}$

$K_a = \text{σταθ}$ γιατί $T = \text{σταθ.}$ με αραίωση

$C \downarrow$

$[\text{H}_3\text{O}^+] \downarrow$

$n_{\text{H}_3\text{O}^+} = [\text{H}_3\text{O}^+] \cdot V$

$[\text{H}_3\text{O}^+] \downarrow$

$V \uparrow$

$n_{\text{H}_3\text{O}^+}$; (δεν γνωρίζουμε, πάμε με α)

· Ισχύει: $\alpha = \sqrt{\frac{K_a}{C}}$

$K_a = \text{σταθ}$ γιατί $T = \text{σταθ.}$ με αραίωση

$C \downarrow$

$\alpha \uparrow, \alpha = \frac{n_{\text{ιοντ.}}}{n_{\alpha\rho\chi.}} = \frac{n_{\text{H}_3\text{O}^+}}{n_{\alpha\rho\chi.}}$

$n_{\alpha\rho\chi.} = \text{σταθ.} \Rightarrow n_{\text{H}_3\text{O}^+} \uparrow$

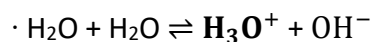
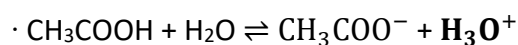
B3. α) Και οι δύο ενώσεις εμφανίζουν ίδιο είδος διαμοριακών δυνάμεων διασποράς, διπόλου-διπόλου και δεσμού H. Με ίδιο Mr ισχυρότερες διαμοριακές εμφανίζονται μεταξύ των μορίων του οξέος μιας και στο μόριό του υπάρχουν περισσότερα άτομα (1 άτομο H και 2 άτομα O στο καρβοξύλιο) που σχηματίζουν δεσμούς H έναντι της αλκοόλης (1 άτομο H και 1 άτομο O στο υδροξύλιο). Ισχύει:

“όσο αυξάνεται η ισχύς των διαμοριακών $\Rightarrow$ αυξάνεται και το $\Sigma.Z$ ”

Συνεπώς στη φιάλη A βρίσκεται το οξύ CH_3COOH και στη φιάλη B βρίσκεται η $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$.

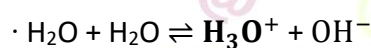
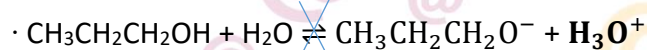
β) Με την χρήση του πεχάμετρου ο φοιτητής βρίσκει το pH της κάθε φιάλης. Στη φιάλη που το pH είναι μικρότερο του 7 βρίσκεται το διάλυμα του CH₃COOH (όξινο διάλυμα):

x x

Άρα: $[\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{ολ.}} > [\text{OH}^-]_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow \text{pH} < 7$ (25°C)

ενώ σε αυτή που είναι ίσο με 7 βρίσκεται το διάλυμα της CH₃CH₂CH₂OH (πολύ ασθενής ηλεκτρολύτης, δεν σχηματίζει ιοντικό διάλυμα και το pH καθορίζεται μόνο από τον αυτοιοντισμό του νερού).

y y

Άρα: $[\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{H}_2\text{O}} = [\text{OH}^-]_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow \text{pH} = 7$ (25°C)

B4. A) 1. ${}_{34}\text{Ge}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^2 \rightarrow 4^{\text{η}}$ περίοδος

Συνεπώς το A βρίσκεται στην 4^η περίοδο και μιας και έχει την μεγαλύτερη ακτίνα της περιόδου, θα είναι αλκάλιο με δομή εξωτερικής στιβάδας: 4s¹ (η ακτίνα αυξάνεται προς τα αριστερά σε μία περίοδο). Οπότε A: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^1 \rightarrow Z_A = 19$.

2. Εφόσον το Γ σχηματίζει ιοντική ένωση ΓΟ με το Ο είναι μέταλλο με Αριθμό Οξειδωσης +2. Ανήκει δηλαδή στην ΙΙΑ ομάδα του περιοδικού πίνακα (2 ηλεκτρόνια στην εξωτερική στιβάδα με τάση να τα αποβάλλει). Οπότε Γ: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 \rightarrow Z_{\Gamma} = 12$.

3. Η ηλεκτραρνητικότητα αυξάνεται όσο κινούμαστε προς τα δεξιά και προς τα πάνω στον περιοδικό πίνακα (δεν συμπεριλαμβάνονται τα ευγενή αέρια). Συνεπώς το πιο ηλεκτραρνητικό στοιχείο βρίσκεται στην VIIA ομάδα και στην 2^η περίοδο (τα αλογόνα ξεκινούν από την 2^η περίοδο). Συνεπώς το ζητούμενο ευγενές αέριο βρίσκεται στην 2^η περίοδο και στην VIIIA ομάδα και έχει δομή: $1s^2 2s^2 2p^6 \rightarrow Z_{\Delta} = 10$.

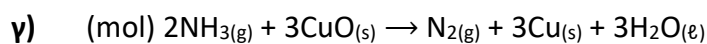
B) Προφανώς το ευγενές αέριο Δ μιας και βρίσκεται πιο δεξιά και πιο πάνω στον περιοδικό πίνακα από τα υπόλοιπα στοιχεία (φορά κατά την οποία αυξάνεται η ενέργεια πρώτου ιοντισμού). Συγκεκριμένα η δομή ευγενούς αερίου είναι η σταθερότερη δομή με αποτέλεσμα να απαιτείται πολύ μεγάλη ενέργεια ώστε να καταστραφεί η δομή αυτή και να αποβληθεί το πρώτο πιο χαλαρά συγκρατούμενο ηλεκτρόνιο από τον πυρήνα. Κάτι αντίστοιχο δεν ισχύει για το μέταλλο A και Γ.

$$\cdot 2y = \frac{20}{100} \cdot 0,2 \Rightarrow 2y = 0,04 \Rightarrow y = 0,02 \text{ mol} < 0,1 \text{ (δεκτό)}$$

$$\cdot U_{M(0 \rightarrow 10 \text{sec})} = -\frac{1}{2} \frac{\Delta[\text{NH}_3]}{\Delta t} = -\frac{1}{2} \frac{\frac{0,2-2y}{0,5} - \frac{0,2}{0,5}}{10-0} \frac{\text{M}}{\text{sec}} = \frac{y}{5} \frac{\text{M}}{\text{sec}} = \frac{0,02}{5} \frac{\text{M}}{\text{sec}} = 4 \cdot 10^{-3} \frac{\text{M}}{\text{sec}}$$

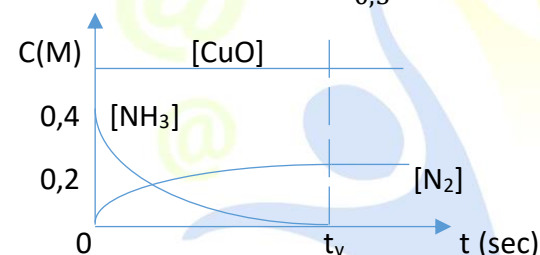
$$\cdot U_{M(0 \rightarrow 10 \text{sec})} = \frac{U_{\text{NH}_3}}{2} \Rightarrow U_{\text{NH}_3} = 2U_{M(0 \rightarrow 10 \text{sec})} = 8 \cdot 10^{-3} \frac{\text{M}}{\text{sec}}$$

αρχ.	0,2	x	-	-	-
αντ./παρ.	-0,2	-0,3	+0,1	+0,3	+0,3
t = t _v	-	x-0,3	0,1	0,3	0,3

$$\cdot t = 0: [\text{NH}_3] = \frac{0,2}{0,5} = 0,4\text{M}, [\text{N}_2] = 0\text{M}$$

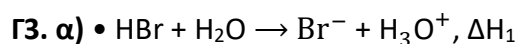
$$\cdot t = t_v: [\text{NH}_3] = 0\text{M}, [\text{N}_2] = \frac{0,1}{0,5} = 0,2\text{M}$$

δ) Δεν είναι δυνατό: στα πρώτα 10sec (0-10sec) η $[\text{N}_2]$ αυξάνεται από 0M σε $\frac{0,02}{0,5} = 0,04\text{M}$ δηλαδή κατά 0,04M. Τα επόμενα 10sec (10-20sec) δεν αυξάνεται κατά 0,04M (η συγκέντρωση προϊόντος αυξάνεται με φθίνοντα ρυθμό) αλλά λιγότερο. Οπότε η τελική $[\text{N}_2]$ θα έχει τιμή ανάμεσα στη 0,04M και 0,08M.

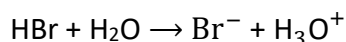
Οπότε: $n_{\text{NH}_3} \downarrow (V = \text{σταθ.}) \Rightarrow [\text{NH}_3] \downarrow (\text{αντιδρών}) \Rightarrow U \downarrow$ (γιατί μειώνεται το ποσοστό των αποτελεσματικών συγκρούσεων).

β) Και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για ενδόθερμη αντίδραση (όλες οι αντιδράσεις ιοντισμού είναι ενδόθερμες). Επειδή το HA είναι ασθενές οξύ, απαιτείται ποσό ενέργειας για τον ιοντισμό του. Συνεπώς ισχύει: $\Delta H_2 > \Delta H_1$.

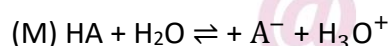
Εφόσον μεταφέρεται θερμότητα από το περιβάλλον (νερό) προς την αντίδραση, η θερμοκρασία και των δύο διαλυμάτων θα είναι μικρότερη των 25°C. Μικρότερη από τις δύο θα είναι του δοχείου Β όπου πραγματοποιείται μεταφορά μεγαλύτερου ποσού θερμότητας.

γ) · Διάλυμα Δ₁ HBr (ιοντικό) 0,5M

$$0,5\text{M} \quad 0,5\text{M} \quad 0,5\text{M} \rightarrow C_1 = 0,5\text{M} + 0,5\text{M} = 1\text{M}$$

· Διάλυμα Δ₂ HA (ιοντικό) 1M

$$\text{I.I} \quad 1-x \quad x \quad x$$

Στο τελικό διάλυμα: $C_2 = (1-x) + x + x = 1+x > C_1 = 1\text{M} \Rightarrow$ το φαινόμενο της ώσμωσης παρατηρείται από το διάλυμα Δ₁ προς το διάλυμα Δ₂.

δ) Η ισχυρή βάση NaOH θα αντιδράσει πρώτα με το ισχυρό οξύ HBr.

αρχ.	0,1	0,25	-
αντ./παρ.	-x	-x	+x
τελ.	0,1-x	0,25-x	x

αρχ.	0,2	0,25-x	-
αντ./παρ.	-y	-y	+y
τελ.	0,2-y	0,25-x-y	y

· Η βάση NaOH εξουδετερώνεται πλήρως: $0,25 - x - y = 0 \Rightarrow x + y = 0,25$ (1)

$$\cdot \Delta_3: \text{HBr } C_3 = \frac{n}{V_3} = \frac{0,1-x}{0,4} \text{ M} \quad \text{HBr} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Br}^- + \text{H}_3\text{O}^+$$

$$C_3 \quad C_3 \quad C_3$$

$$\cdot \text{pH} = 1 \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+]_3 = C_3 = 0,1\text{M} \Rightarrow \frac{0,1-x}{0,4} = 0,1 \Rightarrow x = 0,06\text{mol}$$

$$(1) \Rightarrow 0,06 + y = 0,25 \Rightarrow y = 0,19 \text{ mol}$$

$$\Pi\%_{(\text{εξουδετέρωσης του HA})} = \frac{y}{0,2} \cdot 100\% = \frac{0,19}{0,2} \cdot 100\% = 95\%.$$

ΘΕΜΑ Δ

$$\mathbf{\Delta 1. \alpha)} \cdot A_{(g)} \rightarrow B_{(g)}, \quad k = 0,1 \text{ M} \cdot \text{min}^{-1} \Rightarrow U_1 = k = 0,1 \frac{\text{M}}{\text{min}} = \text{σταθ.}$$

$$\cdot \Gamma_{(g)} \rightarrow \Delta_{(g)} + E_{(g)}, \quad k = 0,1 \text{ min}^{-1} \Rightarrow U_2 = k[\Gamma]$$

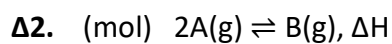
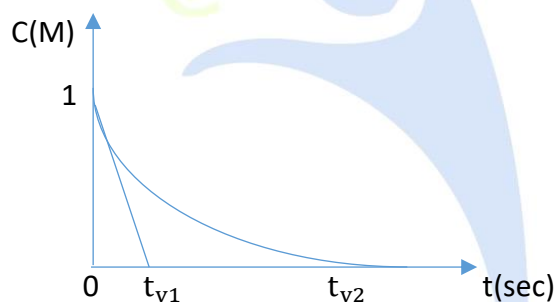
$$\text{Για } t = 0: U_{2(t=0)} = k[\Gamma]_{t=0} = 0,1 \frac{1}{\text{min}} \cdot 1 \text{ M} = 0,1 \frac{\text{M}}{\text{min}}.$$

Για $t > 0$: $U_2 < U_{2(t=0)} = 0,1 \frac{\text{M}}{\text{min}} = U_1$. Συνεπώς η πρώτη αντίδραση θα ολοκληρωθεί γρηγορότερα.

β) Εφόσον η πρώτη αντίδραση πραγματοποιείται με σταθερή ταχύτητα, ισχύει:

$$U_{M(t=0 \rightarrow t_{v1})} = U_1 = 0,1 \frac{\text{M}}{\text{min}} \Rightarrow -\frac{\Delta[A]}{\Delta t} = 0,1 \Rightarrow -\frac{0-1}{t_{v1}-0} = 0,1 \Rightarrow \frac{1}{t_v} = 0,1 \Rightarrow t_{v1} = 10 \text{ min.}$$

γ) Προφανώς $t_{v1} = 10 \text{ min} < t_{v2}$

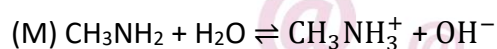
Χ.Ι ₁	x	0,5
μεταβολή	+0,4	⇒
αντ./παρ.	-2γ	+γ
Χ.Ι ₂	x+0,4-2γ	0,5+γ

· Χ.Ι₂: $n_B = 0,7 \Rightarrow 0,5 + y = 0,7 \Rightarrow y = 0,2 \text{ mol}$. Άρα τα συνολικά mol του Α που αντέδρασαν είναι $2y = 2 \cdot 0,2 = 0,4 \text{ mol}$ δηλαδή ίσα με τα mol που προστέθηκαν. Όμως λόγω της προσθήκης ποσότητας Α, τα mol που θα αντιδρούσαν θα ήταν λιγότερα από τα mol που προστέθηκαν (τείνει να αναιρεθεί η μεταβολή). Συνεπώς και η αύξηση

της θερμοκρασίας ευνοεί την προς τα δεξιά κατεύθυνση, άρα με βάση την Αρχή Le Chatelier, η προς τα δεξιά αντίδραση είναι ενδόθερμη.

Δ3. (Δ₁): $[\text{OH}^-] = 10^{10}[\text{H}_3\text{O}^+]$ και

$$\begin{aligned} K_w = 10^{-14} &\Rightarrow [\text{OH}^-] \cdot [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-14} \xrightarrow{[\text{OH}^-] = 10^{10}[\text{H}_3\text{O}^+]} 10^{10}[\text{H}_3\text{O}^+]^2 = 10^{-14} \Rightarrow \\ &\Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+]^2 = 10^{-24} \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-12} \text{ M} \Rightarrow [\text{OH}^-] = 10^{10}[\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{10} \cdot 10^{-12} \Rightarrow \\ &\Rightarrow [\text{OH}^-] = 10^{-2} \text{ M} \end{aligned}$$

I.I $C_1 - x \qquad x \qquad x = 10^{-2} \text{ M}$

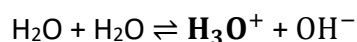
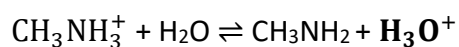
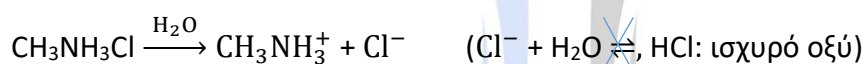
$$\begin{aligned} \cdot K_{b(\text{CH}_3\text{NH}_2)} = \frac{x^2}{C_1 - x} \approx \frac{x^2}{C_1} = 4 \cdot 10^{-4} &\Rightarrow \frac{(10^{-2})^2}{C_1} = 4 \cdot 10^{-4} \Rightarrow \frac{10^{-4}}{C_1} = 4 \cdot 10^{-4} \Rightarrow \\ &\Rightarrow C_1 = 0,25 \text{ M} \quad (n_1 = C_1 V_1 = 0,25 \cdot 0,2 = 0,05 \text{ mol}) \end{aligned}$$

αρχ. $0,05 \quad n_2 \quad -$

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ: $\text{pH}_2 = 10$ (βασικό διάλυμα)

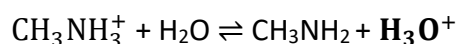
• **1^η περίπτωση:** αντιδρούν πλήρως, παράγεται $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}$

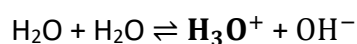
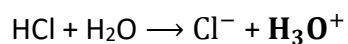
$$\psi \quad \psi$$

Άρα: $[\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{ολ.}} > [\text{OH}^-]_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow \text{pH} < 5$ (25°C) (όξινο διάλυμα: ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ)

• **2^η περίπτωση:** περισεύει HCl , παράγεται $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}$

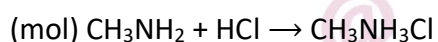

Άρα: $[\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{ολ.}} > [\text{OH}^-]_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow \text{pH} < 5$ (25°C) (όξινο διάλυμα: ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ)

· **3^η περίπτωση:** (ΔΕΚΤΗ) περισεύει CH_3NH_2 , παράγεται $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}$ (ρυθμιστικό: η CH_3NH_2 ασθενής βάση και το CH_3NH_3^+ είναι το συζυγές της οξύ)

αρχ.	0,05	n_2	-
αντ./παρ.	$-n_2$	$-n_2$	$+n_2$
τελ.	$0,05-n_2$	-	n_2

$$\cdot \Delta_2: [\text{CH}_3\text{NH}_2] = \frac{0,05-n_2}{0,2} = C_{\text{βάσης}}, \quad [\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}] = [\text{CH}_3\text{NH}_3^+] = \frac{n_2}{0,2} = C_{\text{οξέος}}$$

Θεωρούμε ότι ισχύουν: $\frac{K_b(\text{CH}_3\text{NH}_2)}{C_{\text{βάσης}}} \leq 10^{-2}$ και $\frac{K_a(\text{CH}_3\text{NH}_3^+)}{C_{\text{οξέος}}} \leq 10^{-2}$

$$\cdot \text{Henderson: } \text{pH}_2 = \text{pH}_{K_a} + \log \frac{C_{\text{βάσης}}}{C_{\text{οξέος}}} \Rightarrow 10 = -\log K_a + \log \frac{\frac{0,05-n_2}{0,2}}{\frac{n_2}{0,2}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \log 10^{10} = -\log \frac{10^{-10}}{4} + \log \frac{0,05-n_2}{n_2} \Rightarrow \log 10^{10} + \log \frac{10^{-10}}{4} = \log \frac{0,05-n_2}{n_2} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \log \frac{1}{4} = \log \frac{0,05-n_2}{n_2} \Rightarrow \frac{1}{4} = \frac{0,05-n_2}{n_2} \Rightarrow n_2 = 0,04 \text{ mol.}$$